

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Självvärdering

Lärosäte: Linnéuniversitetet
Forskarutbildningsämne: Nationalekonomi
Licentiatexamen: Ja
Doktorsexamen: Ja

Aspektområde: område, miljö och resurser

Aspekt: Forskarutbildningsämne

Forskarutbildningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet har sitt ursprung i den forskarutbildning i nationalekonomi som startade när Växjö universitet bildades 1999. Växjö universitet och Högskolan i Kalmar slogs 2010 samman och bildade Linnéuniversitetet. Vid sammanslagningen kom forskarutbildningen i stort att bedrivas under samma former som den gjort innan fusionen då ett nära samarbete mellan forskare vid Växjö universitet och Högskolan i Kalmar existerat redan innan bildandet av Linnéuniversitetet.

Forskarutbildningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet är organisatoriskt förlagd till Institutionen för nationalekonomi och statistik som är en del av fakulteten Ekonomihögskolan vid Linnéuniversitetet. Linnéuniversitetet har en linjeorganisation där rektor är överordnad. Under rektor finns fakulteterna som består av ett antal institutioner. Fakulteten Ekonomihögskolan leds av en Dekan och en Fakultetsstyrelse som har beslutanderätt på fakultetsnivå. Institutionen för nationalekonomi och statistik leds av en Prefekt som har beslutanderätt på institutionsnivå. Prefekten är ansvarig för resurserna till forskarutbildningen vad gäller den operativa verksamheten medan strategiska beslut rörande resurser fattas av fakultetsstyrelsen. Övriga frågor som rör forskarutbildningen i nationalekonomi handläggs i dagsläget av institutionsmöte/handledarkollegiet men besluten fattas av Dekan. Slutligen har en Programansvarig för forskarutbildningen i nationalekonomi det operativa ansvaret för hur utbildningen genomförs.

Forskarutbildningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet (och tidigare forskarutbildningen vid Växjö universitet) har hela tiden bedrivits i samarbete med nätverket Swegpec(<https://www.oru.se/english/schools/Orebro-University-School-of-Business/research/swegpec2/>). I nätverket ingår i dagsläget, förutom Linnéuniversitetet, även Örebro universitet, Linköpings universitet, Karlstads universitet, Högskolan i Jönköping, Högskolan i Dalarna, Södertörns högskola samt Göteborgs universitet. Inom den närmaste framtiden kommer sannolikt även Blekinge Tekniska Högskola samt Sveriges Lantbruksuniversitet att ansluta sig till nätverket.

Varje lärosäte har en kontaktperson i nätverket (den programansvarige för forskarutbildningen vid respektive lärosäte) och dessa bildar tillsammans nätverkets styrgrupp. Denna styrgrupp sammanträder minst en gång per termin. Detta sker dels i samband med den doktorandworkshop som lärosätena i nätverket arrangerar varje hösttermin men också en gång varje vårtermin. På sammanträdena diskuteras bland annat utveckling av kursutbudet, kursplaner, workshops, kvalitetsarbetet inom nätverket och antalet nya doktorander som lärosätena planerar för kommande läsår. Sammankallande till mötena är för närvarande Örebro universitet som har ordförandeskapet och övergripande ansvar inom nätverket.

Samarbetet mellan de olika lärosätena möjliggör att doktoranderna blir del av en kritisk kunskapsmassa och garanterar också att resurser (utbud av kurser/lärare/handledare) för att genomföra en forskarutbildning av god kvalitet finns tillgängliga. Att ingå i nätverket innebär att forskarstuderande i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet får tillgång till kurser av god

kvalitet på olika nivåer i forskarutbildningen och att de blir en del av ett relativt stort, fungerande doktorandnätverk redan från starten av forskarutbildningen.

Vad gäller ansvarsfördelningen mellan lärosätena i nätverket är grundtanken att ansvaret fördelas efter antalet doktorander ett lärosäte har. Större lärosäten förväntas bidra med fler kurser till nätverket än mindre lärosäten. Det utgår inga kursavgifter för doktoranderna att läsa kurser i nätverket.

Forskningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet är i hög grad inriktad mot olika dimensioner av arbetsmarknadsforskning ofta med fokus mot internationell migration, integration och diskriminering. Forskning kring arbetsmarknadsfrågor har en lång tradition vid det som tidigare var Växjö universitet och detta stärktes ytterligare vid bildandet av Linnéuniversitetet. Då Linnéuniversitet bildades uppstod synergier mellan olika forskare vilka ledde till att en forskargrupp med inriktning mot integrations- och diskrimineringsfrågor bildades. Detta kom att utgöra grunden för ett forskningscenter med namnet *Linnaeus University Centre for Labour Market and Discrimination Studies* som startade 2012. Forskningen i centret inriktas mot integrations- och diskrimineringsfrågor. Centret består i huvudsak av nationalekonomer men har en tvärvetenskaplig profil då även forskare från ämnena psykologi och statsvetenskap ingår.

Forskningscentret ansågs av internationella utvärderare hösten 2016 utgöra en av Sveriges ledande forskningsmiljöer inom forskningsområdet integration och diskriminering. Profileringen mot diskriminerings- och integrationsfrågor har föranlett att centrat sedan januari 2017 har bytt namn till *Linnaeus University Centre for Discrimination and Integration Studies* (<https://lnu.se/forskning/sok-forskning/linnaeus-university-centre-for-discrimination-and-integration-studies/>). Sedan centret bildades år 2012 har medarbetarna vid centrat publicerat över 80 artiklar i internationella vetenskapliga tidskrifter.

Fokuseringen på forskning mot integrations- och diskrimineringsfrågor och existensen av nämnda forskningscenter har spelat stor roll vid antagningen av doktorander till forskarutbildningen. I syfte att doktoranderna i nationalekonomi ska vara verksamma i en stark och väl fungerande forskningsmiljö, och att forskarutbildningen ska vara baserad på beprövad erfarenhet, prioriteras sökanden till forskarutbildningen vars forskningsintresse ligger i linje med forskningscentrats inriktning. Det är värt att understryka att även om det nämnda forskningscentrat har en tvärvetenskaplig inriktning så skriver de doktorander som antas till forskarutbildningen avhandlingar som är renodlat nationalekonomiska med avseende på teori och metod.Handledare är vanligtvis de forskare som är medlemmar i forskningscentret.

Utformningen av forskarutbildningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet beskrivs i den *allmänna studieplanen*. Forskarutbildningen består av en kursdel och en avhandlingsdel. De båda delarna omfattar 120 hp vardera. Totalt omfattar utbildningen alltså 240 hp. Initialt (oftast under det första studieåret) läser doktoranderna obligatoriska kurser inom *Matematisk ekonomi* (minst 7,5 hp), *Mikroekonomisk teori* (minst 7,5 hp), *Makroekonomisk teori* (minst 7,5 hp), *Ekonometri* (minst 7,5 hp) samt *Vetenskapsteori* (minst 7,5 hp). De obligatoriska kurserna uppgår således till 37,5 hp. Kursen i matematisk ekonomi avser att vara

förberedande för övriga kurser på forskarutbildningen. Kurserna i mikro- och makroekonomisk teori samt ekonometri avser att ge fördjupade kunskaper inom olika delar av ämnet nationalekonomi medan kursen i vetenskapsteori avser att ge den forskarstuderande en allmän vetenskaplig bredd i sina studier.

Utöver de obligatoriska kurserna läser doktoranderna valfria kurser inom ämnet nationalekonomi. Dessa kurser syftar dels till att ge doktoranden bredare kunskaper på en hög nivå inom ämnet, men också till att ge fördjupade kunskaper inriktade mot det forskningsområde där doktoranden ska skriva sin avhandling. Att doktoranderna som antas till forskarutbildningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet bedriver forskning inriktad mot olika dimensioner av arbetsmarknads- och diskrimineringsforskning präglar i allmänhet de val av fördjupningskurser de läser på utbildningen. Doktoranderna läser ofta valfria kurser inriktade mot arbetsmarknadsekonomi eller närliggande områden. Vid Linnéuniversitetet ges kurserna *Topics in Labour Economics* (7,5 hp) och *Empirical Methods* (7,5 hp) vilka kan ingå bland doktorandernas valfria fördjupningskurser.

Samtliga kurser som ingår i forskarutbildningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet organiseras genom det nämnda nätverket Swegpec. (<https://www.oru.se/english/schools/Orebro-University-School-of-Business/research/swegpec2/swegpec-courses/>) I Swegpec-nätverkets kursutbud finns även en rad andra kurser vilka passar väl in som fördjupningskurser för doktorander i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet. Samarbetet inom nätverket Swegpec garanterar förutom ett kursutbud av god kvalitet även att kurserna i forskarutbildningen har en tydlig programstruktur. Det faktum att doktoranderna läser sina kurser inom ramen för nätverket gör dessutom att de tidigt i sin forskarutbildning får kontakter med andra doktorander och med etablerade forskare från andra lärosäten. På så sätt spelar Swegpec även en viktig roll för doktorandernas möjligheter att bygga framtida nätverk i vetenskapssamhället.

Doktoranderna har även möjlighet att läsa lämpliga fördjupningskurser vid lärosäten utanför nätverket, såväl nationellt som internationellt. I de fall doktoranderna läser kurser vid andra lärosäten finansierar Linnéuniversitetet kursavgifter och kostnader för boende och resor.

Doktoranderna påbörjar i allmänhet avhandlingsarbetet vid starten på det andra studieåret. Då utses formellt den huvudhandledare (professor eller docent) samt den biträdande handledare (minst doktor) som har huvudansvar för doktorandens avhandlingsarbete. Tillvägagångssättet för att utse handledare och genomföra handledarbyten beskrivs under rubriken **Aspekt: Personal** nedan.

Avhandlingen baseras på ett självständigt forskningsarbete. Detta forskningsarbete ska vara av betydelse för forskningen på det av doktoranden valda ämnesområdet. Normalt ska en doktorsavhandling i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet innehålla minst tre vetenskapliga artiklar vilka bör kunna antas för publicering i vetenskapliga tidskrifter av god kvalitet. Minst en av artiklarna ska vara ensamförfattad.

Tillgång till beprövad erfarenhet spelar en central roll vid doktorandernas avhandlingsarbete. Genom att doktoranderna ingår i en stark forskningsmiljö, formerad till ett forskningscenter, blir de i allmänhet del av forskningsprojekt med goda möjligheter till genomförbarhet. Den

första vetenskapliga artikeln skrivs i allmänhet tillsammans med en (eller två) etablerade forskare, oftast doktorandens handledare och (eller) biträdande handledare. Detta arbetssätt gör det möjligt för doktoranden att komma igång med avhandlingsprocessen relativt snabbt och också att på nära håll få ta del av kunskaper och erfarenhet av att arbeta vetenskapligt.

Vid starten på det andra studieåret blir doktoranderna också mer aktiva i den interna forskningsmiljön. Doktoranderna förväntas då närvara vid seminarier som ges i den seminarierieserie som finns vid Institutionen för nationalekonomi och statistik. I seminarierieserien ges ett seminarium varje vecka. Seminarier ges av såväl nationella som internationella forskare på toppnivå, men också av interna seniora forskare vid Linnéuniversitetet och av doktorander från Linnéuniversitetet och andra universitet. Seminarierieserien är ett viktigt inslag i forskarutbildningen då den dels ger doktoranderna möjlighet att ta del av presentationer av forskningsresultat gjorda av väl etablerade forskare och också ger doktoranderna själva möjlighet att presentera, och få feedback på, sina arbeten. Seminarierieserien är också en möjlighet för doktoranderna att skapa och förbättra sitt forskarnätverk.

Den första vetenskapliga artikeln i doktorandens avhandling presenteras alltid på ett internt seminarium i ovan nämnda seminarierieserie men också på konferenser och seminarier utanför Linnéuniversitetet. Det faktum att den forskarstuderande skriver sin första artikel tillsammans med en eller flera etablerade forskare ökar möjligheten att få artikeln presenterad på konferenser. Vidare ger doktorandens samarbete med de etablerade forskarna möjligheter för doktoranden att få ta del av de etablerade forskarnas nätverk såväl nationellt som internationellt.

I början av det andra studieåret får doktoranderna alltid möjlighet att besöka en internationell vetenskaplig konferens utan krav om att presentera något eget forskningsbidrag. Detta har formaliserats som en doktorandkurs, *Frontiers in Labour Economics* (3 hp) där doktoranderna besöker European Association of Labour Economists årliga konferens. Denna kurs examineras genom att doktoranderna besöker olika sessioner på konferensen och skriver essäer som redogör för resultat från de sessioner som de besökt under konferensen.

Efter det första, i allmänhet gemensamt skrivna, vetenskapliga arbetet skriver doktoranderna som regel en ensamförfattad uppsats. Dessa två inledande uppsatser kan, om doktoranden önskar och handledaren finner det lämpligt, utgöra doktorandens licentiatexamen. Parallellt med att de två vetenskapliga uppsatserna skrivs läser doktoranderna valfria kurser i en takt som möjliggör att avhandlingsarbetet fortlöper på ett effektivt sätt. Dessa kurser väljs i samråd med handledaren och examinatorn i syfte att bredda och fördjupa doktorandens kunskaper och förbättra kvaliteten på doktorandens avhandlingsskrivande.

Inom forskarutbildningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet finns krav på att varje enskild uppsats doktoranderna skriver seminariebehandlas i den seminarierieserie som nämnts ovan. Doktoranderna rekommenderas även att avlägga licentiatexamen. Att avlägga licentiatexamen är dock inte obligatoriskt. Licentiatexamen består av en kursdel omfattande 60 hp och minst en vetenskaplig uppsats omfattande 60 hp. För en licentiatexamen ska kursen *Vetenskapsteori* (7,5 hp) vara uppfylld samt minst 30 hp inom kurserna *Matematisk ekonomi*,

Mikroekonomisk teori, Makroekonomisk teori och Ekonometri. I en licentiatexamen ingår dessutom valbara kurser omfattande 22,5 hp.

I licentiatexamen ingår vanligtvis två uppsatser och ett introduktionskapitel där arbetets teoretiska grund och tidigare forskning behandlas. Dessa behandlas alltid på ett internt slutseminarium. Slutseminariet hålls när doktorandens arbete bedöms som näst intill fullbordat. Vid detta slutseminarium är en person från den interna forskningsmiljön opponenter. Därefter lägger doktoranden fram sitt vetenskapliga arbete i form av en licentiatavhandling. Licentiatavhandlingen trycks i form av en bok och försvaras alltid vid ett offentligt seminarium där en extern opponenter diskuterar uppsatsen. Doktorandens examinator betygsätter därefter uppsatsen (godkänd/underkänd).

Från och med vårterminen 2017 kommer, i enlighet med den nya Allmänna studieplanen, krav att införas om att doktorander som väljer att inte avlägga licentiatexamen ska presentera sitt arbete vid ett "mellanläggesseminarium" internt på Linnéuniversitetet. Vid detta seminarium kommer doktorandens arbete att diskuteras av en opponenter från den interna miljön. "Mellanläggesseminariet" kommer därmed att fylla samma funktion som slutseminariet gör för de doktorander som avlägger licentiatexamen.

Den (de) avslutande uppsatsen (uppsatserna) i doktorandens avhandling är i allmänhet skrivna som ensamförfattande arbeten. Att bygga upp självständigheten hos doktoranden är centralt under avhandlingsarbetets slutfas. Doktoranden uppmanas att presentera sina arbeten vid såväl seminarier på andra lärosäten och forskningsinstitut som vid nationella och internationella vetenskapliga konferenser. Vidare uppmanas doktoranderna att skicka sina arbeten för bedömning till vetenskapliga tidskrifter. På detta sätt erhålls kvalificerade refereesynpunkter vilka kan beaktas i avhandlingsarbetet och möjligheten finns också att uppsatserna kan vara publicerade i refereebedömda tidskrifter redan vid tidpunkten för disputation. Detta sätt att arbeta har gjort att flera av de doktorander som disputerat i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet haft uppsatser som varit publicerade i refereebedömda tidskrifter i sina doktorsavhandlingar redan vid tidpunkten för disputationen.

I slutfasen av avhandlingsarbetet är det centralt att doktoranden färdigställt kursdelen i sin utbildning. Att den individuella studieplanen uppdateras varje år och att relevanta åtgärder vidtas om planeringen i den individuella studieplanen brister är ett viktigt led i detta arbete.Handledaren och den programansvarige för forskarutbildningen ansvarar för att dessa uppföljningar görs kontinuerligt.

När doktorandens avhandlingsarbete är nära nog fullbordat granskas avhandlingen vid ett slutseminarium. Vid slutseminariet är en extern opponenter huvudansvarig för granskningen av doktorandens arbete. Efter slutseminariet bedömer handledare och biträdande handledare när doktorsavhandlingen kan läggas fram och försvaras vid en offentlig disputation. Vid disputationen opponenter en extern person på avhandlingen. Denna person ska vara minst docent. Betyget (godkänd/underkänd) avgörs av en betygsnämnd bestående av tre ledamöter varav minst en som inte är verksam vid Linnéuniversitetet. Dessa ska vara minst docenter. Högst en ledamot i betygsnämnden får vara verksam i doktorandens forskningsmiljö.

Aspektområde: område, miljö och resurser

Aspekt: Personal

Forskarutbildningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet är organisatoriskt förlagd till Institutionen för nationalekonomi och statistik som är en del av fakulteten Ekonomihögskolan vid Linnéuniversitetet. Fakulteten Ekonomihögskolan leds av en Dekan och en Fakultetsstyrelse. Institutionen för nationalekonomi och statistik leds av en Prefekt. Frågor som rör forskarutbildningen i nationalekonomi handläggs i dagsläget av institutionsmöte/handledarkollegiet. Detta leds av Prefekten vid institutionen och omfattar samtliga anställda vid institutionen förutom doktorander, vilka representeras av en doktorandrepresentant. Som en kvalitetsförbättrande åtgärd kommer från januari 2017 ett särskilt Handledarkollegium att införas vid institutionen. Detta kollegium kommer att hantera alla frågor som rör forskarutbildningen i nationalekonomi. Handledarkollegiet leds av den programansvarige för forskarutbildningen. Kollegiet är direkt underställt Prefekten och utgörs av samtliga tillsvidareanställda professorer, docenter och universitetslektorer vid institutionen. Detta innebär att samtliga potentiella handledare vid institutionen ingår i kollegiet. I kollegiet ingår även en doktorandrepresentant.

Inom ämnet nationalekonomi vid Linnéuniversitet finns i dagsläget tolv anställda med avlagd doktorsexamen (se Tabell 1 nedan). Av dessa tolv är tre professorer, fem universitetslektorer med docentkompetens och fyra universitetslektorer. Professorerna och docenterna kan samtliga vara handledare eller biträdande handledare åt doktorander medan universitetslektorerna kan vara biträdande handledare. Vidare finns i miljön en universitetsadjunkt samt två personer med post doc- anställning. Vid Linnéuniversitetet finns ett campus i Växjö och ett i Kalmar. Verksamheten inom ämnet nationalekonomi är i hög grad koncentrerad till campus i Växjö. Samtliga medarbetare utom två är verksamma vid campus i Växjö.

Tabell 1. Personal med avlagd doktorsexamen.

Namn	Födelseår	Kön	Inriktning
<i>Professorer</i>			
Dominique Anxo	1953	Man	Arbetsmarknad
Mats Hammarstedt	1965	Man	Arbetsmarknad, internationell migration, diskriminering
Dan-Olof Rooth	1967	Man	Arbetsmarknad, internationell migration, diskriminering (Sedan 20160101 verksam vid Stockholms universitet. Anställd på 20 procent av heltid vid Linnéuniversitetet).
<i>Universitetslektorer (med docentkompetens)</i>			
Lina Aldén	1979	Kvinna	Arbetsmarknad, internationell migration, diskriminering
Spencer Bastani	1982	Man	Offentlig ekonomi
Lars Behrenz	1964	Man	Arbetsmarknad, utvärdering
Magnus Carlsson	1975	Man	Arbetsmarknad, internationell migration, diskriminering
Jonas Månsson	1964	Man	Effektivitetsanalys, utvärdering
<i>Universitetslektorer</i>			
Thomas Ericson	1968	Man	Arbetsmarknad
Thomas Giebe	1977	Man	Teoretisk mikroekonomi
Hyunjoo Kim Karlsson	1979	Kvinna	Makroekonomi
Håkan Locking	1962	Man	Arbetsmarknad, lönebildning

Samtliga potentiella handledare i ämnet nationalekonomi vid Linnéuniversitetet är aktiva forskare och har erfarenhet av forskning inom området arbetsmarknadsekonomi. Merparten av handlarna är aktiva forskare inom forskningscentrat *Linnaeus University Centre for Discrimination and Integration Studies*.

Vid Linnéuniversitetet utgör ämnet nationalekonomi en gemensam institution med ämnet statistik. Inom ämnet statistik finns i dagsläget två professorer, en universitetslektor med docentkompetens, en universitetslektor samt en universitetsadjunkt. Totalt på finns således fem professorer, sex universitetslektorer med docentkompetens och fem universitetslektorer på Institutionen för nationalekonomi och statistik. Även om nationalekonomi och statistik utgör separata forskarutbildningsämnen är interaktionen mellan ämnena omfattande. Exempelvis är seminarie- och working paper-serien på institutionen gemensam för de båda ämnena.

När doktorander antas till forskarutbildningen i nationalekonomi blir den programansvarige formellt handledare för doktoranden under doktorandens första år på forskarutbildningen. Efter första året på utbildningen föreslårHandledarkollegiet handledare och biträdande handledare till doktoranden vilket Dekanen sedan formellt fattar beslut om. Vilka som blir doktorandens handledare och biträdande handledare styrs av doktorandens forskningsinriktning. Det är centralt att aktiva forskare utses som handledare åt doktoranderna. Enbart forskare som i nuläget på olika sätt är aktiva i vetenskapssamhället blir utsedda som handledare och biträdande handledare till doktorander.

För att kunna bli utsedd till handledare ska en professor/docent/universitetslektor ha genomgått Linnéuniversitetets *Forskarhandledarutbildning*. Forskarhandledarutbildningen är en icke-poänggivande kurs som syftar till att förbättra interaktionen mellan handledare och

doktorand samt att skapa förståelse för forskarutbildningens förutsättningar och ge möjlighet till ämnesöverskridande erfarenhetsutbyte mellan handledare på forskarutbildningsnivå. (<https://medarbetare.lnu.se/medarbetare/organisation/fsv/universitetspedagogiska-enheten/>)

Inom Handledarkollegiet hanteras även frågor om handledarbyten. Frågan om handledarbyte kan initieras av såväl doktoranden som av handledaren. I allmänhet bör frågan om eventuellt handledarbyte hanteras vid uppdatering av den individuella studieplanen vilket sker vid starten av varje hösttermin. Vid handledarbyten vänder sig doktoranden eller nuvarande handledare till den programansvarige för forskarutbildningen som ansvarar för att frågan tas upp i Handledarkollegiet. Om den ansvariga för forskarutbildningen även är den handledare som berörs av handledarbytet är Prefekten för institutionen ansvarig för att frågan om handledarbyte hanteras. Vid handledarbyten är det centralt att det finns goda argument för varför ett handledarbyte ska genomföras. I allmänhet ska dessa argument vara grundade i att doktorandens forskningsinriktning förändrats varför ett handledarbyte ter sig naturligt. Dock kan även ett handledarbyte ha sin grund i personliga relationer mellan handledare och doktorand. Oavsett orsak är det av största vikt att handledarbyten är väl genomtänkta och kan genomföras friktionsfritt och på ett prestigelöst sätt utan att doktoranden förlorar tid i sin forskarutbildning. Formellt beslut om handledarbyte fattas av fakultetens Dekan. Länk till blankett för handledarbyte:

(<http://tillhsv.lnu.se/filer/Utvärdering%20av%20utbildning%20på%20forskarnivå/Nationalekonomi/Anmälan%20om%20byte%20av%20huvudhandledare%20och-eller%20examinator.pdf>)

Handledarnas kompetensutveckling följs upp systematiskt. Ett sätt för handledare att kompetensutvecklas är att ta del av det pedagogiska kursutbud som finns tillgängligt vid Linnéuniversitetet. Vid Linnéuniversitetet finns den *Behörighetsgivande Högskolepedagogiska Utbildningen* (15 hp) som ges för lärare, doktorander, bibliotekarier och ITK-pedagoger anställda vid Linnéuniversitetet samt *Gula Tråden 2.0* (ej poänggivande) vilken syftar till att förbättra kvaliteten i kursplaner och därigenom också skapa förutsättningar för förbättrad kurskvalitet vid Linnéuniversitet (<https://medarbetare.lnu.se/medarbetare/organisation/fsv/universitetspedagogiska-enheten/>).

Centralt i en handledares kompetensutveckling är framförallt att denne kontinuerligt är aktiv i vetenskapssamhället. Detta kan ske på olika sätt. Det är av största betydelse att handledare själva är aktiva som forskare och publicerar sin forskning i erkända referebedömda tidskrifter. Vidare är det viktigt att handledare kontinuerligt besöker vetenskapliga konferenser. Det är också viktigt att handledare på andra sätt är aktiva i vetenskapssamhället, exempelvis i redaktioner för tidskrifter, som referee för tidskrifter, som sakkunniga på tjänstetillsättningar, som opponent på avhandlingar och medlem i betygsnämnder vid andra lärosäten eller som ledamöter av forskningsråd som bedömer ansökningar om forskningsanslag.

Handledares kompetensutveckling säkerställs också genom en kontinuerlig dialog mellan handledare om synen på handledning och handledningens upplägg. Inom ämnet nationalekonomi vid Linnéuniversitetet utses en huvudhandledare och en biträdande handledare till varje doktorand vid institutionen. Det är centralt att alla handledare blir

biträdande handledare åt minst en doktorand innan man blir huvudhandlare åt en doktorand. På så sätt introducerar en senior handledare en ny handledare in i handledarrollen. Därmed utnyttjas beprövad erfarenhet och nya handledare skolas in i handledarrollen av erfarna handledare.

Handledarnas deltagande i vetenskapssamhället och kompetensutveckling följs upp systematiskt vid Linnéuniversitetet. Vid Ekonomihögskolan rapporterar samtliga anställda varje år in sina vetenskapliga publikationer. Dessa sammanställs och matchas mot de tidskrifter som ingår den norska databasen *Register over Vitenskaplige Publiseringsskanaler*. Den enskilde forskarens publiceringar ligger sedan till grund för en fördelning av forskningsmedel på individnivå. Det blir därigenom lätt att överblicka i vilken utsträckning handledare upprätthåller och vidareutvecklar sin kompetens genom publicering i erkända vetenskapliga tidskrifter (<https://dbh.nsd.uib.no/publiseringsskanaler/Forside>).

Även andra aspekter av kompetensutveckling följs upp systematiskt. Forskarutbildningen i nationalekonomi är, som nämnts, i hög grad knuten till forskningscentret *Linnaeus University for Discrimination and Integration Studies*. Varje aktiv forskare (handledare) rapporterar kontinuerligt in sitt deltagande i vetenskapssamhället till ledningen för forskningscentret. Det blir således lätt att identifiera i vilken utsträckning handledare är aktiva i vetenskapssamhället genom publiceringar, konferensdeltagande, redaktörskap, refereeuppdrag och andra akademiska förtroendeuppdrag. Anställda som inte spelar en aktiv roll i vetenskapssamhället i de avseenden som beskrivits ovan bör inte användas som handledare i forskarutbildningen.

Arbetet med att långsiktigt säkra att det finns tillräckliga handledarresurser styrs av den kompetensförsörjningsplan som regelbundet uppdateras vid fakulteten. Handledargruppen framgår av Bilaga 2. Av denna bilaga framgår att en professor kommer att pensioneras inom den närmaste framtiden. Denna professor är i dagsläget inte aktiv som handledare för någon doktorand. Vidare är en annan professor sedan 2016-01-01 anställd som professor vid Institutet för Social Forskning (SOFI) vid Stockholms universitet. Denna professor är i dagsläget biträdande handledare åt en doktorand vid institutionen och har idag en anställning på 20 procent av heltid vid Institutionen för nationalekonomi och statistik vid Linnéuniversitetet.

För att ersätta de handledare som lämnat, eller är på väg att lämna, miljön har nyrekryteringar gjorts. Två universitetslektorer har rekryterats till institutionen och tjänsterna tillsattes 2016-01-01. Båda universitetslektorerna är relativt unga och sett till sin ålder välmeriterade. En av universitetslektorerna erhöll docentkompetens hösten 2016.

Handledarresurserna har även stärkts genom att det år 2014 anställdes två etablerade forskare, en från Uppsala universitet och en från Stockholms universitet, som gästprofessorer på deltid vid institutionen. Båda är anställda vid Linnéuniversitetet på 20 procent av heltid åtminstone till och med 2017. Båda deltar aktivt i forskningsmiljön genom att delta på seminarier och i forskningsprojekt, vilket gagnar forskarutbildningen. De har dock hittills inte handlett några doktorander.

Det åtgärdsprogram som Linnéuniversitetets ledning beslutat om i syfte att få kvinnliga forskare att meritera sig till professorer är en annan faktor som har stärkt handledarresurserna på institutionen. I detta program ansvarar de olika fakulteterna vid Linnéuniversitetet dels för att öka andelen kvinnor som rekryteras externt, men också för att stödja kvinnliga forskares karriärer med hjälp av mentorsstöd, extra forskningstid och annan experthjälp (<https://lnu.se/contentassets/20c36a23edb943c38f27e1869f59ad66/rb58-atgardsprogram-for-att-oka-andelen-kvinnliga-professorer.pdf>)

Av kompetensförsörjningsplanen framgår att det vid Institutionen för nationalekonomi och statistik inom den närmaste framtiden finns behov av att rekrytera minst en professor i nationalekonomi samt ytterligare minst en universitetslektor i nationalekonomi

Aspektområde: Område, miljö och resurser

Aspekt: Forskarutbildningsmiljö

Att doktoranderna ska vara verksamma i, och del av, en stark forskningsmiljö är centralt redan från starten på forskarutbildningen. Vid tidpunkten för antagning till forskarutbildningen utses som regel den programansvariga för forskarutbildningen vid Linnéuniversitetet till doktorandernas handledare. Det finns flera skäl till varför detta sker. Ett skäl är de forskarstuderande under första året som doktorand läser de grundläggande kurser som ingår i utbildningen. Detta sker som nämnts inom nätverket Swegpec vilket gör att doktoranderna under första studieåret tillbringar stor del av sin tid utanför forskningsmiljön på Linnéuniversitetet. Den programansvarige för forskarutbildningens ansvar är då att hålla kontinuerlig kontakt med doktoranderna för att säkerställa att förutsättningarna för studierna är bästa tänkbara. Under det första studieåret har doktoranderna också möjlighet att närmare precisera sitt forskningsintresse och formulera sitt avhandlingsämne så att avhandlingsskrivandet kan starta tidigt under det andra studieåret. Den programansvarige håller under första studieåret en dialog med doktoranderna i syfte att vara behjälplig med att formulera genomförbara forskningsprojekt som kan ligga till grund för starten på doktorandernas avhandlingsarbete.

När doktoranderna antas till forskarutbildningen får de en arbetsplats på institutionen för nationalekonomi och statistik. Under den inledande fasen av forskarutbildningen sitter doktoranderna i gemensamma doktorandrum, ofta med tre eller fyra doktorander i varje rum. Senare under doktorandperioden förekommer det att doktorander, om de har önskemål om det, får tillgång till ett eget arbetsrum. Samtliga doktorander har sin arbetsplats tillsammans med de seniora forskarna på Linnéuniversitetets campus i Växjö och är således väl integrerade i forskningsmiljön.

Vid Linnéuniversitetet är ambitionen att doktorander i nationalekonomi ska antas vartannat år. Antalet doktorander som antas vid varje antagningstillfälle bör vara minst två. Att kunna anta minst två doktorander vartannat år är en förutsättning för att doktorandmiljön ska hållas vital. I syfte att stärka forskningsmiljön vid fakulteten Ekonomihögskolan kommer antagningen av doktorander till fakultetens forskarutbildningsämnen (nationalekonomi, statistik och företagsekonomi) i framtiden att samordnas så att doktorander i de olika ämnena tas in samtidigt. På så sätt stärks den totala forskarutbildningsmiljön vid Ekonomihögskolan vid Linnéuniversitetet.

I syfte att kunna välja ut lämpliga personer vid antagning till forskarutbildningen sker en bred annonsering i olika kanaler då doktorandtjänster utlyses. Därutöver används kontakter med andra lärosäten i syfte att identifiera sökande med god potential att klara forskarutbildningen. Vidare uppmanas även studenter med god potential vid Linnéuniversitetet att söka till forskarutbildningen när doktorandtjänster utlyses. I syfte att anställa lämpliga personer som doktorander är det en uttalad policy att antagningen av doktorander sker i konkurrens.

När doktoranden antas till forskarutbildningen upprättas den Individuella studieplanen. Denna utgör ett viktigt planeringsdokument under hela studietiden på forskarutbildningen. Den Individuella studieplanen upprättas i samråd mellan doktoranden, handledaren och examinatoren och beskriver kurser, handledning, avhandlingsprojekt och övriga resurser som krävs för att utbildningen ska kunna genomföras effektivt och inom angiven tid. Den Individuella studieplanen uppdateras årligen och behandlas i Handledarkollegiet innan den fastställs av Dekan.

Att forskarutbildningsmiljön håller en hög kvalitet säkerställs genom systematiskt arbete på flera nivåer i organisationen. Rektor och universitetsledning har det övergripande ansvaret medan fakultetsstyrelsen ansvarar för kvaliteten i utbildning och forskning inom respektive fakultet. Ett Kvalitetsråd samordnar på rektors uppdrag det övergripande systemet för kvalitetssäkring av utbildningar på alla nivåer och är stöd till universitetsledningen samt till fakultetsstyrelsernas kvalitetsansvar. Rådet är sammansatt av ledamöter med ansvar för samordning av kvalitetsarbetet på respektive fakultet. Kvalitetsrådets uppdrag inbegriper bland annat att följa och utveckla universitetets kvalitetssystem, koordinera fakultetsövergripande kvalitetsprocesser samt bereda styr- och kvalitetsdokument för rektorsbeslut. Rektor har även inrättat en särskild gruppering just för arbetet att kvalitetssäkra och utveckla utbildningen på forskarnivå. Rådet är sammansatt med en representant från varje fakultetsområde och fungerar på så sätt även som erfarenhetsutbyte över fakultetsgränserna.

En åtgärd för att förbättra forskarutbildningsmiljön i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet är inrättandet av ett Programråd för forskarutbildningen vid Ekonomihögskolan. Detta programråd inrättades 2016. Programrådets uppgift är att driva och föreslå åtgärder för att utveckla och förbättra kvalitet och struktur på utbildningen på forskarnivå vid Ekonomihögskolan vid Linnéuniversitet. I rådet ingår de programansvariga på forskarutbildningen i nationalekonomi, statistik och företagsekonomi samt en doktorandrepresentant. Programrådet leds av Ekonomihögskolans ProDekan. Länk till Programrådet här:

[http://tillhsv.lnu.se/filer/Utvärdering%20av%20utbildning%20på%20forskarnivå/Nationalekonomi/Dekan beslut Programansvariga%20och%20programråd%20för%20utbildning%20på%20forskarnivå.pdf](http://tillhsv.lnu.se/filer/Utvärdering%20av%20utbildning%20på%20forskarnivå/Nationalekonomi/Dekan%20beslut%20Programansvariga%20och%20programråd%20för%20utbildning%20på%20forskarnivå.pdf).

Från och med 2016 införs dessutom systematiska rutiner för att utvärdera verksamheten i Swegpec-nätverket samt kvaliteten på de kurser som ges inom Swegpec-nätverket. Detta kommer att ske genom att de doktorander som för närvarande är aktiva i programmet gör en skriftlig utvärdering av programmet i december varje år. Resultaten från denna utvärdering sammanställs och analyseras vid det styrgruppsmöte som hålls under följande vårtermin. Vid styrgruppsmötet beslutas också om eventuella åtgärder för att korrigera eventuella brister i programmet som framkommit vid utvärderingen. Vidare kommer, fr.o.m. vårterminen 2017, kursutvärderingar att genomföras på varje enskild doktorandkurs som ges inom nätverket Swegpec. Kursutvärderingarna följer en mall som är gemensam för samtliga de lärosäten som är involverade i Swegpec. Mallen för kursutvärderingar finns tillgänglig på nätverkets hemsida. Resultaten från kursutvärderingarna kommer att följas upp kontinuerligt i syfte att korrigera och avhjälpa de brister som identifieras (<https://www.oru.se/english/schools/Orebro-University-School-of-Business/research/swegpec2/>).

Forskarutbildningen i nationalekonomi är kopplad till den forskning som bedrivs i forskningscentrat *Linnaeus University Centre for Discrimination and Integration Studies*. Därmed är forskarutbildningen del av en forskningsmiljö som av utvärderare ansetts vara nationellt ledande inom området arbetsmarknad med fokus mot internationell migration, integration och diskriminering. Verksamheten i centrat anses även ligga på hög nivå ur ett internationellt perspektiv. Forskare vid centrat har under senaste femårsperioden publicerat över 80 artiklar i vetenskapliga tidskrifter på hög nivå. Bland publikationerna finns artiklar i absoluta topptidskrifter som *American Economic Review* och väl ansedda tidskrifter som exempelvis *American Economic Journal*, *Review of Economics and Statistics*, *Journal of the European Economic Association*, *Economic Journal*, *Journal of Urban Economics*, *Scandinavian Journal of Economics*, *Journal of Population Economics*, *Labour Economics* och *Economica*.

Vidare har forskare i centrat erhållit över 20 miljoner kronor i externa forskningsanslag från olika forskningsfinansiärer under den senaste femårsperioden. Finansiering har bl.a. erhållits från finansiärer som *Forte*, *Vetenskapsrådet*, *Handelsbankens forskningsstiftelser* och *Familjen Kamprads Stiftelse*. Denna externa finansiering har stärkt forskningsmiljön och har möjliggjort att flera doktorander kunnat fortsätta sin akademiska karriär efter forskarutbildningen.

Handledargruppens samsammansättning med avseende på ålder, kön och forskningsinriktning framgår av Bilaga 2. Flera av forskarna (handledarna) i miljön har väl utarbetade nationella och internationella nätverk och deltar aktivt i vetenskapssamhället. Seniora forskare i miljön författar regelbundet vetenskapliga artiklar med forskare från välrenommerade lärosäten såväl nationellt som internationellt. Här kan bland annat nämnas artiklar författade tillsammans med forskare från universitet som Columbia University och San Diego State University i USA. Vidare bedriver forskare från miljön kontinuerliga samarbeten med forskare från exempelvis svenska lärosäten som Uppsala universitet och Stockholms universitet.

Flera doktorander har tagit del av handledarnas nätverk, såväl nationellt som internationellt. Detta har möjliggjort utlandsvistelser under doktorandutbildningen men också lett till samförfattarskap med etablerade forskare efter doktorandtidens slut. Exempel på lyckade utlandsvistelser under doktorandperioden är vistelser vid Berkeley University och London University College.

Ett aktivt konferensdeltagande är ett viktigt led i byggandet av nätverk. Doktorander i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet får minst en gång per läsår möjlighet att besöka en internationell konferens och presentera ett eget forskningsarbete. Institutionen finansierar då doktorandens resa, boende, traktamente och eventuella konferensavgifter.

Det finns idag medarbetare som disputerat i miljön som är verksamma som såväl professorer, docenter och universitetslektorer i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet. Ett viktigt inslag i forskarutbildningsmiljön är de två post doc-tjänster som förnärvarande finns vid institutionen. En av dessa innehas av en person som disputerat i miljön.

Samverkan med det omgivande samhället är av central betydelse för den aktuella forskningsmiljön. Det faktum att forskningen är inriktad mot diskriminerings- och integrationsfrågor gör den samhällsrelevant. Seniora forskare från miljön medverkar kontinuerligt som författare till i olika offentliga utredningar och rapporter. Exempel på detta är rapporter till Expertgruppen för Studier i Offentlig ekonomi (ESO) och Finanspolitiska rådet. Vidare skriver forskare i miljön i populärvetenskapliga tidskrifter som Ekonomisk Debatt och böcker utgivna av exempelvis SNS. Ett antal forskare i miljön har även författat läromedel utgivna på erkända förlag som Studentlitteratur.

Forskare från miljön har också skrivit ett stort antal debattartiklar i ledande tidningar (Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Dagens Industri). Samverkan med det omgivande samhället sker också genom populärvetenskapliga föreläsningar samt genom medverkan i olika media på såväl riksnivå som på lokal nivå. Även doktorander från miljön presenterar om möjligt sina forskningsresultat vid olika populärvetenskapliga föreläsningar.

Doktorandgruppens sammansättning framgår av Bilaga 1A. Doktorandgruppen utgörs för närvarande av en kvinna och fyra män. Tre personer är utrikes födda (två i Kina och en i Etiopien). Vid rekrytering av doktorander tas, förutom doktoranders forskningsintressen, även hänsyn såväl till könsaspekten samt till att doktorander med grundutbildningar från både svenska och internationella lärosäten ska komma ifråga vid anställning. För de doktorander som inte är svensktalande erbjuds utbildning i svenska (<https://medarbetare.lnu.se/contentassets/2fc90cabf04f4dbc8dadcd1df184b0b1f/swedish-courses-autumn-2016-incl-syllabus.pdf>).

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Måluppfyllelse av kunskapsformen – kunskap och förståelse

Formerna för och innehållet i de olika lärandeaktiviteterna i forskarutbildningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet säkerställer att doktoranderna vid den tidpunkt då examen utfärdas visar bred kunskap och förståelse inom ämnet nationalekonomi. Lärandeaktiviteterna består av obligatoriska kurser, avhandlingsarbetet, valfria kurser samt andra lärandeaktiviteter i form av t.ex. handledning, seminarier och konferenser.

Under det första året på forskarutbildningen läser doktoranderna på helfart de obligatoriska kurser som ingår i forskarutbildningen. Dessa kurser läses inom nätverket Swegpec. Att doktorandkurserna läses i ett väletablerat nätverk garanterar att doktoranderna får tillgång till ett brett kursutbud som dessutom ger progression i utbildningen. Doktoranderna blir dessutom i ett tidigt skede av sin forskarutbildning del av ett nätverk med doktorander från ett antal andra lärosäten. De obligatoriska kurserna *Matematisk ekonomi* (minst 7,5 hp), *Mikroekonomisk teori* (minst 7,5 hp), *Makroekonomisk teori* (minst 7,5 hp), *Ekonometri* (minst 7,5 hp) samt *Vetenskapsteori* (7,5 hp) lägger grunden för ett brett kunnande inom ämnet nationalekonomi och en förståelse för forskningen. Kursen *Matematisk ekonomi* ger bred kunskap och förståelse kring de matematiska verktyg som utgör grunden för statistisk/ekonometrisk och ekonomisk analys inom nationalekonomisk forskning. Kurserna *Mikroekonomisk* och *Makroekonomisk teori* ger de forskarstuderande bred grundläggande förståelse och kunskap om både forskarutbildningsämnet och de verktyg som kan användas för forskning inom de flesta områden inom nationalekonomin. Kurser i *Ekonometri* ger bred kunskap och förståelse kring grundläggande principer för vetenskaplig metodik inom nationalekonomi och ekonometri. Ekonometri utgör kärnan för empirisk forskning i nationalekonomi. *Vetenskapsteori* behandlar de filosofiska problem som aktualiseras i vetenskapen. Kursen behandlar t.ex. sanning, kunskap och belegg, vetenskaplighet och vetenskaplig metod. Denna kurs ger den forskarstuderande en grundläggande förståelse av vad vetenskaplighet och vetenskaplig metod innebär. De obligatoriska breda kurserna förbereder doktoranden för fördjupande kurser och avhandlingsdelen i utbildningen.

Vid starten av det andra året påbörjar doktoranderna sitt avhandlingsarbete. Här sker progression bland annat i form av att doktoranden tillämpar den kunskap och förståelse som erhållits på grundkurserna. Forskningen inom ämnet nationalekonomi vid Linnéuniversitetet är i hög grad inriktad mot arbetsmarknad med ett fokus mot internationell migration, integration och diskriminering. Doktoranderna skriver i allmänhet sina avhandlingar mot denna inriktning. Första uppsatsen i doktorandernas avhandling skriver doktoranden i allmänhet tillsammans med etablerade forskare (ofta doktorandens handledare och/eller biträdande handledare). Att arbeta tillsammans med etablerade forskare vid starten av forskarutbildningen leder till progression i form av fördjupad förståelse för den vetenskapliga metodiken inom forskarutbildningsämnet och för de metoder som är relevanta för doktorandens valda forskningsområde. Att arbeta tillsammans med etablerade forskare leder också till progression i doktorandernas förmåga att göra relevanta forskningsetiska bedömningar.

Vidare progression i utbildningen sker från och med andra året på forskarutbildningen genom att doktoranden läser fördjupningskurser inom ämnet nationalekonomi. Totalt utgör fördjupningskurserna två terminers heltidsstudier och läses parallellt med avhandlingsarbetet och ej på helfart. Fördjupningskurserna väljs utifrån inriktningen på avhandlingen och varierar således mellan doktorander. Fördjupningskurserna syftar dels till ytterligare bredd och dels till progression i form av att den forskarstuderande erhåller ökade specialistkunskaper och djupare förståelse på områden relevanta för avhandlingsarbetet. För att avgränsa beskrivningen av kurserna fokuseras här på att beskriva de fördjupningskurser som typiskt ingår i en avhandling i nationalekonomi på Linnéuniversitetet, d.v.s. på området internationell migration, integration och diskriminering. En del av dessa kurser ges inom nätverket Swegpec medan andra ges vid andra universitet i Sverige eller utomlands. De forskarstuderande uppmuntras att läsa specialkurser både på andra universitet i Sverige utanför nätverket och utomlands och erhåller då extra finansiering för att täcka tillkommande kostnader.

Exempel på relevanta fördjupningskurser som kan ges på lärosäten inom nätverket är *Arbetsmarknadsekonomi*, *Frontiers in labor economics*, *Internationell migration*, *Microeconomic theory - psychological foundations* och *Tillämpad mikroekonometri*. *Arbetsmarknadsekonomi* ger progression jämfört med förstaårskurserna och fördjupar kunskaperna kring områden viktiga för avhandlingsarbetet såsom arbetsutbud, utbildning och efterfrågan på arbetskraft. *Frontiers in labor economics* ges i samband med att den forskarstuderande besöker en internationell konferens och ger insikt kring hur forskningsfronten inom arbetsmarknadsekonomi ser ut. *Internationell migration* ger ytterligare progression vad gäller kunskaper inom området arbetsmarknadsekonomi och behandlar bland annat ekonomiska orsaker till och konsekvenser av migration samt diskriminering. *Microeconomic theory - psychological foundations* ger fördjupad kunskap och förståelse för de psykologiska grunderna för ekonomiska bedömningar. Detta är en relativt ny gren inom nationalekonomi som bl.a. är relevant för forskning kring diskriminering. *Tillämpad mikroekonometri* fokuserar på de specifika ekonometriska metoder som tillämpas i empiriska mikroekonomistudier (t.ex. på områdena internationell migration, integration och diskriminering) och fördjupar kunskaperna erhållna på de grundläggande ekonometrikurserna.

Exempel på relevanta fördjupningskurser som kan läsas på andra lärosäten är *Paneldatanalys*, *Behavioral Economics*, *Utvecklingsekonomi*, *Offentlig ekonomi* och *Tidsserieekonometri*. *Paneldatanalys* och *Tidsserieekonometri* bygger vidare på tidigare kurser i ekonometri och ger ytterligare fördjupad kunskap i metoder som tillämpas vid analys av longitudinella data, vilket är relevant för empiriska avhandlingar med den inriktning som finns i nationalekonomi på Linnéuniversitetet. *Behavioral Economics* fördjupar kunskapen om effekterna av psykologiska, sociala, kognitiva och emotionella faktorer på ekonomiska beslut, d.v.s. faktorer som bl.a. är relevanta i studier av diskriminering. *Utvecklingsekonomi* ger kunskap om ekonomisk och social utveckling i utvecklingsländerna, vilket är relevant för studier av internationell migration och diskriminering. *Offentlig ekonomi* ger kunskap om skatter, utbildning, hälsa, pensionssystem, ojämlikhet och social välfärd – faktorer relevanta

bl.a. för avhandlingar kring etniska olikheter på arbetsmarknaden och kostnader/intäkter av migration.

Från och med andra året på forskarutbildningen ges doktoranderna möjlighet att undervisa på olika delar på grundutbildningen i nationalekonomi. Högskolepedagogisk utbildning är obligatorisk för forskarstuderande som ska undervisa vid Linnéuniversitetet. Detta bidrar till öka doktorandernas pedagogiska förmåga och förståelse för nationalekonomiämnet i allmänhet. Det säkerställer också till att doktoranderna visar förmåga att stödja andras lärande.

Under starten av det andra året på forskarutbildningen får doktoranderna möjlighet att besöka en internationell konferens utan krav på att presentera något eget bidrag. Doktoranderna besöker *European Association for Labour Economists (EALE)* årliga konferens. Besöket på denna konferens utgör också en kurs på forskarutbildningen (*Frontiers in Labour Economics*, 3 hp) vilken examineras genom att doktoranderna skriver essäer där de redogör för resultat som presenterats på de sessioner de besökt under konferensen. Doktorander besöker i allmänhet sessioner där uppsatser av relevans för deras valda forskningsområde presenteras. Att doktoranderna besöker denna konferens tidigt i sin doktorandutbildning säkerställer att doktoranderna får en ökad förståelse för sitt valda forskningsområde.

Den uppsats som inleder doktorandernas avhandlingsprojekt och som författas tillsammans med en (eller flera) etablerade forskare presenteras i allmänhet på seminarier, såväl internt som på andra lärosäten och forskningsinstitut. Uppsatsen presenteras också på olika vetenskapliga konferenser. Härigenom görs progression vad gäller doktorandens förmåga att såväl skriftligt som muntligt presentera och diskutera sin forskning i dialog med vetenskapssamhället.

Under hela sin doktorandperiod uppmanas doktoranderna att medverka på den etablerade seminarier serie som finns på Institutionen för nationalekonomi och statistik. Varje vecka ges seminarier av såväl externa forskare som av interna seniora forskare som av doktorander.

Medverkan vid seminarier är en viktig del i forskarutbildningen. Dessa ökar doktorandernas kunskande på hög nivå inom nationalekonomiämnet och ger också doktoranderna en ökad förståelse för vetenskaplig metodik och forskningsetiska överväganden.

Efter den första uppsatsen skriver doktoranderna i allmänhet sin andra uppsats utan medförfattare. Doktoranderna ska nu visa progression genom förmåga att självständigt identifiera och formulera sina frågeställningar. Även denna uppsats presenteras på seminarier internt och externt och på vetenskapliga konferenser.

De inledande uppsatserna kan utgöra doktorandens licentiatavhandling. När doktorandens arbete anses klart för att kunna utgöra en licentiatavhandling diskuteras arbetet först på ett internt slutseminarium. Detta slutseminarium hålls när doktorandens arbete bedöms som näst intill fullbordat. Ett viktigt syfte med slutseminariet är att säkerhetsställa att doktoranden förväntas kunna visa kunskap och förståelse vid tidpunkten för licentiatexamen. Vid detta slutseminarium diskuterar en person från den egna miljön uppsatserna. Därefter lägger

doktoranden fram sina vetenskapliga uppsatser i form en licentiatavhandling. Denna försvaras alltid vid ett offentligt seminarium där en extern opponenter diskuterar uppsatsen. Doktoranden får genom sin licentiatavhandling visa kunskap om det aktuella forskningsområdet, om vetenskaplig metodik och om de vetenskapliga metoder som är specifika för doktorandens forskningsområde. Betyget på licentiatavhandlingen (godkänt/underkänt) sätts av doktorandens examinator.

Från och med vårterminen 2017 kommer krav att införas om att doktorander som inte avlägger licentiatexamen ska presentera sitt arbete vid ett "mellanläggesseminarium" internt på Linnéuniversitetet. Ett av syftena är att bättre kunna säkerhetsställa att doktorander som inte tar ut en licentiatexamen, men som avser att ta doktorsexamen, visar tillfredställande progression vad gäller kunskap och förståelse när de befinner sig ungefär halvvägs i forskarutbildningen. Ett annat syfte är att ge doktoranden feedback inför det fortsatta avhandlingsarbetet från en annan forskare än handledarna. Vid detta seminarium kommer doktorandens arbete att diskuteras av en opponenter från den interna miljön. För en doktorand som planerar att ta doktorsexamen fyller "mellanläggesseminariet" och slutseminariet samma funktion. Att doktoranden avlägger licentiatexamen, alternativt håller ett "mellanläggesseminarium" ger även bättre förutsättningarna för doktoranden att hålla tidsplanen för forskarutbildningen.

Efter licentiatavhandlingen fortsätter doktoranderna med att skriva ytterligare uppsatser för att uppnå sin doktorsexamen. I allmänhet utgörs en doktorsavhandling i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet av minst tre uppsatser varav minst en ska vara ensamförfattad. Doktoranderna arbetar i slutet av utbildningen i allt högre grad självständigt och formulerar, i samråd med handledare och biträdande handledare, sina forskningsfrågor. Doktoranderna får härigenom förmåga att identifiera forskningsfrågor och områden där det finns behov av nya kunskaper. De får dessutom under utbildningen i allt större utsträckning visa på förmåga till självständig kritisk granskning och bedömningar av frågeställningar. De uppsatser doktoranden skriver behandlas på olika seminarier.

I samband med att doktoranderna skriver sina vetenskapliga arbeten uppmanas de också, så långt som möjligt, att föra ut sina resultat till det omgivande samhället. Detta kan ske genom populärvetenskapliga föreläsningar och publiceringar i olika populärvetenskapliga tidskrifter men också genom medverkan media och i debattartiklar i olika tidningar. Denna samverkan med det omgivande samhället säkerställer att doktoranderna har förmåga bidra till samhällets utveckling och att stödja andras lärande.

I allmänhet finns ett övergripande tema i doktorsavhandlingen. Det är dock ett krav att de olika uppsatserna i avhandlingen ska vara så pass varierade att doktoranden visar förmåga att använda varierande adekvata metoder i sin forskning. Förutom de vetenskapliga artiklarna ingår i doktorsavhandlingen också i allmänhet av ett introduktionskapitel i vilken arbetets teoretiska grund och tidigare forskning framgår. Genom att inkludera detta i doktorsavhandlingen säkerställs att doktoranden har en systematisk förståelse för sitt forskningsområde.

Genom att doktoranden under sitt avhandlingsarbete i allt högre grad arbetar självständigt uppnås en klar progression i utbildningen. När utbildningen närmar sig slutfasen lägger doktoranden fram ett utkast till sin doktorsavhandling på ett slutseminarium. Vid detta seminarium diskuterar en extern opponent avhandlingsutkastet. De synpunkter och kommentarer doktoranden erhåller beaktar doktoranden i sitt arbete.Handledare och biträdande handledare beslutar sedan i samråd med Handledarkollegiet när doktorsavhandlingen kan läggas fram. Vid disputationen diskuteras avhandlingen av en extern opponent som är minst docent. Betyget på avhandlingen (godkänt/underkänt) sätts av en betygsnämnd bestående av tre ledamöter som är minst docentkompetenta. Minst en av ledamöterna som ingår i nämnden ska inte vara verksam vid Linnéuniversitetet. Högst en av ledamöterna i betygsnämnden får komma från samma ämne/forskningsmiljö som doktoranden.

Det faktum att forskarutbildningen ser olika ut mellan doktorander innebär en utmaning när det gäller att visa att examensmålen är uppfyllda vid tidpunkten för examen. Som framgått ovan genomför doktoranderna delvis olika lärandeaktiviteter i form av valfria kurser och andra lärandeaktiviteter beroende på bl.a. avhandlingstema, handledare och doktorandens eget intresse. Med vår nuvarande utformning av den individuella studieplanen är det en viss utmaning att visa hur examensmålen uppfylls. Den brist vi blivit varse om i samband med denna utvärdering är att examensmålen inte nämns explicit i den individuella studieplanen. Detta medför att handledare och doktorand inte ges möjlighet att dokumentera hur kurser och andra lärandeaktiviteter bidrar till att examensmålen uppfylls och hur progression uppnås.

För att bättre kunna visa på progression och hur examensmålen uppfylls vid tidpunkten för examen har vi beslutat att från och med 2017 komplettera den individuella studieplanen med en modell som bland annat används vid Karolinska Institutet (https://internwebben.ki.se/sites/default/files/hur_malen_kan_uppnas_-_160615_0.pdf). Modellen går ut på att examensmålen listas specifikt i den individuella studieplanen. För varje examensmål kommer doktoranden tillsammans med handledare ange vilka lärandeaktiviteter som planeras att genomföras under kommande period och specifikt hur aktiviteterna bidrar till progression och att uppnå examensmålet. Lärandeaktiviteterna följs sedan upp vid varje tillfälle som den individuella studieplanen uppdateras och man anger även hur lärandeaktiviteterna har examinerats. Lärandeaktiviteter som i den individuella studieplanen kan listas under målet "kunskap och förståelse" kan t.ex. vara "Läsa för forskningsområdet X relevanta böcker (t.ex. senaste versionen av *The Economics of Women, Men, and Work*, *Econometric Analysis of Cross Section and Panel Data* och *Mostly Harmless Econometrics* etc.)", "Delta på för forskningsområdet relevant workshop X och presentera artikel Y" eller "Läsa specialkurs X kring forskningsområdet vid universitet Y". Modellen möjliggör att man utifrån den individuella studieplanen vid tidpunkten för examen kan säkerhetsställa att samtliga examensmål är uppfyllda och se progressionen dit. De ovan beskrivna lärandeaktiviteterna i form av obligatoriska kurser, valfria kurser och övriga lärandeaktiviteter kommer således att från och med 2017 dokumenteras i den individuella studieplanen under respektive examensmål enligt den beskrivna modellen.

Att det finns förutsättningar för doktoranderna att slutföra utbildningen inom planerad tid säkras på flera sätt. Redan från starten av forskarutbildningen är det centralt för institutionen att försäkra sig om att doktoranderna har förutsättningar att genomföra sin forskarutbildning under planerad tid. Ett centralt dokument är härvidlag den individuella studieplanen. Den är en överenskommelse mellan den forskarstuderande, handledaren och examinatoren. Den individuella studieplanen uppdateras årligen och behandlas i Handledarkollegiet. Om de resultat doktoranden presterat inte överensstämmer med planeringen i den individuella studieplanen ansvarar handledaren och den programansvarige för forskarutbildningen för att rätt åtgärder vidtas. Under det första året, som spenderas utanför Linnéuniversitetets interna forskningsmiljö, är det centralt att den programansvarige för forskarutbildningen håller kontinuerlig kontakt med doktoranderna för att säkerställa att doktoranderna blir godkända på de obligatoriska kurserna och att studierna fortlöper som planerat. Detta görs genom kontinuerliga samtal mellan den programansvariga och doktoranderna. Regelbundna möten mellan handledare i Handledarkollegiet säkerställer att doktoranderna har möjlighet att färdigställa sin utbildning inom angiven tid. När avhandlingsarbetet startar är det viktigt med olika kontrollstationer i syfte att säkerställa att planeringen hålls och att doktoranden har möjlighet att genomföra sitt arbete under planerad tid. Sådana kontrollstationer finns i form av krav på att doktoranden gör olika seminariepresentationer.

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Måluppfyllelse av kunskapsformen – färdighet och förmåga

Att doktoranderna har förmåga att planera och genomföra sin forskning med adekvata metoder säkerställs på olika sätt. Ett sätt är genom de kurser som doktoranden läser under forskartbildningen. Grundläggande för doktorandernas metodkunskaper är de grundläggande kurserna i *Matematisk ekonomi* (minst 10 hp), *Mikroekonomisk teori* (minst 10 hp), *Makroekonomisk teori* (minst 10 hp), *Ekonometri* (minst 10 hp) samt *Vetenskapsteori* (7,5 hp) som är obligatoriska och som läses under första året på forskarutbildningen. Samarbetet i nätverket säkerställer att dessa kurser erbjuds doktoranderna och håller hög kvalitet.

Då flertalet doktorander i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet skriver empiriskt inriktade avhandlingar uppmanas de att även läsa andra, valfria, fördjupningskurser inriktade mot de statistiska metoder som är relevanta för deras avhandlingsarbete. Kursprogrammet inom Swegpec tillhandahåller även sådana kurser och det också möjligt för doktorander att läsa relevanta metodkurser på andra universitet, såväl nationellt som internationellt. Att doktoranderna ges tillgång till metodkurser av hög kvalitet säkerställer progression och att doktoranderna blir förtrogna med vetenskaplig metodik i allmänhet och med de metoder som är centrala för doktorandernas specifika forskningsområde i synnerhet. Doktorandernas fördjupningskurser bestäms i samråd med sin handledare och biträdande handledare vilket innebär att vilka fördjupningskurser man läser varierar mellan doktorander. Exempel på metodologisk inriktade fördjupningskurser som kan läsas är *Tillämpad mikroekonometri*, *Paneldataanalys* och *Tidsserieekonometri*.

Gemensamt både för de obligatoriska kurserna och fördjupningskurserna av metodologisk karaktär är att det vanligtvis ingår lärandeaktiviteter i form av t.ex. laborationer, case, replikeringar av publicerade studier och/eller andra uppgifter med tillämpning av metod. Ett exempel är en kurs i paneldata där det kan ingå en uppgift där doktoranden inom given tidsram ska formulera en forskningsfråga, införskaffa relevant datamaterial, tillämpa relevant metod för att besvara forskningsfrågan med hänsyn tagen till datas egenskaper och skriva en vetenskaplig rapport och muntligt presentera och försvara resultaten. Den typen av lärandeaktiviteter syftar till att ge progression både i förmågan att planera forskning och tillämpa adekvata metoder inom givna tidsramar.

Att som vid Linnéuniversitet skriva den inledande uppsatsen i sin doktorsavhandling tillsammans med en, eller flera etablerade forskare tränar ytterligare doktorandens förmåga att planera och genomföra forskning med relevanta metoder. Ett syfte med samförfattade papper är att doktoranden blir delaktig i ett väl fungerande forskningsprojekt och därigenom lär sig adekvata metoder. På detta sätt görs progression i doktorandens färdigheter och kunskaper om den vetenskapliga metodiken på det aktuella forskningsområdet. Att initialt under forskarutbildningen arbeta nära etablerade forskare ökar också doktorandernas förmåga att göra relevanta forskningsetiska bedömningar. I detta skede erhålls progression jämfört med laborationer och empiriska uppgifter på olika kurser genom att man här arbetar i ett verkligt forskningsprojekt.

Sannolikheten att doktoranderna ska kunna genomföra sin forskarutbildning inom planerad tid bör öka av att doktoranderna tidigt i utbildningen arbetar nära etablerade forskare. Efter den inledande uppsatsen som författas tillsammans med etablerade forskare ska doktoranden arbeta alltmer självständigt.Handledaren har då ett ansvar att på nära håll följa doktorandens arbete. Som ett led i att säkerställa att doktoranden ska kunna genomföra sin utbildning under planerad tid finns krav på att samtliga doktorandens uppsatser ska seminariebehandlas. Dessa seminarier planerar doktoranden och handledaren in så att de ger doktoranden optimala möjligheter att färdigställa sitt arbete inom planerad tid. På så sätt säkerställs att doktoranderna har färdighet och förmåga att kritiskt, självständigt och med vetenskaplig noggrannhet kunna identifiera och formulera frågeställningar och dessutom bedriva sin forskning med adekvata metoder inom givna tidsramar.

De nämnda seminarierna ska kontinuerligt planeras in i doktorandens individuella studieplan. Om avvikelser från denna planering kan konstateras, och planerade seminarier inte genomförs, är det handledarens ochHandledarkollegiets ansvar att vidta åtgärder för att doktorandens tidsplan ska kunna hållas.

En god seminariekultur på forskarutbildningen bidrar till doktorandernas förmåga att såväl muntligt som skriftligt kunna presentera sin forskning och sina forskningsresultat i en professionell dialog med vetenskapssamhället. Doktoranderna vid Linnéuniversitetet uppmanas att kontinuerligt presentera sin forskning i olika forum. Detta gäller såväl internt vid olika seminarier, men också vid seminarier på andra lärosäten och forskningsinstitut. Vidare presenterar doktoranderna kontinuerligt sin forskning vid välrenommerade konferenser. Då detta är presentation av resultat från verkliga forskningsprojekt innebär det progression jämfört de presentationer som görs under kursdelen av forskarutbildningen.

Doktorander uppmanas också att skicka in sina uppsatser till vetenskapliga tidskrifter av god kvalitet för bedömning. Detta är ett viktigt led i kvalitetssäkringen av doktorandernas färdighet och förmåga. Genom att sända in arbeten till tidskrifter av god kvalitet erhålls värdefulla refereesynpunkter vilka kan beaktas i avhandlingsarbetet. Vidare finns möjlighet att doktoranderna redan vid tidpunkten för disputation har fått sina arbeten publicerade i välrenommerade tidskrifter.

Centralt i forskarutbildningen är också att doktoranderna får förmåga att bidra till samhällets utveckling och att främja andras lärande. Detta sker på olika sätt i forskarutbildningen. Doktoranderna uppmanas att presentera sin forskning i olika populärvetenskapliga sammanhang, såsom vid föreläsningar för en bredare allmänhet och i debattartiklar. Doktoranderna ges också möjlighet att undervisa under sin doktorandutbildning. Vidare erbjuds doktoranderna möjlighet att ta del av pedagogiska kurser i syfte att under forskarutbildningen förbättra sin förmåga att bidra till andras lärande. Högskolepedagogisk utbildning är obligatorisk för forskarstuderande som ska undervisa vid Linnéuniversitetet. Ovanstående säkerställer att doktoranderna har färdigheter i att presentera sin forskning och sina forskningsresultat för det omgivande samhället och att de har en förmåga att bidra till samhällets utveckling och stödja andra lärande.

Som framgår av beskrivningen ovan ser forskarutbildningen olika ut för olika doktorander och det innebär att man vid tidpunkten för examen måste kunna säkerhetsställa för den enskilde doktoranden att de samlade lärandeaktiviteterna lett till att examensmålen är uppfyllda. Från och med 2017 kommer vi för detta att använda en modell som bland annat används vid Karolinska Institutet (se https://internwebben.ki.se/sites/default/files/hur_malen_kan_uppnas_-_160615_0.pdf). Modellen går ut på att examensmålen listas specifikt i den individuella studieplanen. För varje examensmål ska den forskarstuderande tillsammans med handledare ange vilka lärandeaktiviteter som planeras att genomföras under kommande period och specifikt hur aktiviteterna bidrar till progression och att uppnå examensmålet. Lärandeaktiviteterna följs sedan upp vid varje tillfälle som den individuella studieplanen uppdateras. Lärandeaktiviteter som i den individuella studieplanen kan listas under målet ”färdighet och förmåga” kan t.ex. vara ”Inom X veckor formulera en forskningsplan inklusive frågeställningar/hypoteser, data och metodval som ska presenteras på seminarium Y”, ”Erhålla handledning kring metodval i projekt X”, eller ”Läsa metodkurs X vid universitet Y”. Modellen möjliggör att man utifrån den individuella studieplanen vid tidpunkten för examen kan säkerhetsställa att samtliga examensmål är uppfyllda och se progressionen dit.

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Måluppfyllelse av kunskapsformen – värderingsförmåga och förhållningssätt

Forskarutbildningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet säkerställer att doktoranderna uppnår intellektuell självständighet och vetenskaplig/forskningsmässig redlighet vid tidpunkten för examen. Den säkerställer även att doktoranderna kan göra relevanta forskningsetiska bedömningar. Centrala inslag i detta är de kurser i *Forskningsetik* och *Vetenskapsteori*. Alla doktorander rekommenderas att ta del av kursen i forskningsetik och kursen i vetenskapsteori är obligatorisk. Båda dessa kurser finns i det kursutbud som ges inom Swegpec-nätverket. Vad gäller examensmålet *intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet, förmåga att göra forskningsetiska bedömningar och fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används* bidrar kursmålen för kursen *Forskningsetik* specifikt till att dessa uppfylls. Kursen behandlar vetenskapsfilosofi, ger en överblick över nationalekonomiämnets doktrinhistoria och möjlighet till reflektion över var den nationalekonomiska forskningen idag står i sin syn på sig själv som vetenskap. Vidare behandlas nationalekonomins roll i samhället och hur nationalekonomisk analys och forskningsetik förhåller sig till varandra. Även grundläggande frågor kring forskningsetiska bedömningar behandlas. Även kursen *Vetenskapsteori* bidrar till examensmålet. *Vetenskapsteori* behandlar de filosofiska problem som aktualiseras i vetenskapen. Kursen behandlar t.ex. sanning, kunskap och belägg, vetenskaplighet och vetenskaplig metod. Denna kurs ger den forskarstuderande en grundläggande förståelse av vad vetenskaplighet och vetenskaplig metod innebär och vilka typer av frågor som kan besvaras av vetenskapen.

Förutom kurserna bidrar flera andra aspekter av forskarutbildningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitet till att doktoranderna uppnår en intellektuell självständighet och kan göra relevanta forskningsetiska överväganden. Ett centralt inslag som bidrar till progression i detta är att doktoranderna skriver sin inledande uppsats tillsammans med etablerade forskare för att sedan bli allt mer självständiga under utbildningens gång.

Doktorander i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet skriver ofta empiriska avhandlingar. I dessa används ofta data från databaser vid Statistiska Centralbyrån eller data inhämtade via olika typer av experiment eller enkäter. Genom att doktoranden arbetar nära etablerade forskare under den inledande fasen av sitt avhandlingsarbete säkerställs att doktoranden deltar i kontakter med exempelvis Statistiska Centralbyrån och Regionala Etikprövningsnämnden för att få inblick i vilka etiska överväganden som behöver göras för att få tillgång till data. Detta innebär progression utifrån den grundläggande kunskap doktoranden fått på kurserna *Forskningsetik* och *Vetenskapsteori* och bidrar till att doktoranden vid tidpunkten för examen visar vetenskaplig redlighet och förmåga att göra forskningsetiska bedömningar.

Det faktum att doktoranden aktivt deltar i institutionens etablerade seminarier och relativt tidigt under sin forskarutbildning får möjligt att besöka en internationell konferens bidrar även det till progression i doktorandens förmåga att göra forskningsetiska överväganden och visa vetenskaplig redlighet.

För att säkerställa vetenskaplig redlighet är det även centralt att doktorandens arbeten presenteras och diskuteras både internt och externt vid seminarier och konferenser. Doktorander i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet uppmanas att göra sådana presentationer kontinuerligt under sin forskarutbildning.

Efter att den första uppsatsen skrivits är syftet doktoranden ska arbeta alltmer självständigt. De återstående uppsatserna genomförs i regel med doktoranden som ensam författare.Handledaren har då ansvar för att doktorandens forskningsetiska bedömningar, men är också ansvarig för progressionen i doktorandens förmåga till självständighet under avhandlingsprocessen. Det faktum att doktoranden under sina avslutande uppsatser i avhandlingen ska kunna formulera sina forskningsfrågor och välja adekvata metoder för sin forskning säkerställer att doktoranderna gör progression och når intellektuell självständighet vid tidpunkten för disputation.

För att säkerställa doktorandens förmåga att göra forskningsetiska bedömningar och intellektuella självständighet finns kravet på att samtliga doktorandens uppsatser ska seminariebehandlas. I de fall då doktoranden avlägger licentiatexamen diskuteras doktorandens arbete av en extern opponent vilket säkerställer doktorandens förmåga att göra forskningsetiska överväganden vid tidpunkten för examen. Om licentiatexamen inte avläggs kommer doktoranden att tvingas genomföra ett ”mellanläggesseminarium”. Även vid detta seminarium finns möjlighet att säkerställa att relevanta forskningsetiska överväganden gjorts. Slutligen granskar en extern opponent doktorandens arbete vid slutseminariet innan doktorsavhandlingen. Centrala aspekter i denna granskning är att doktoranden visat såväl vetenskaplig redlighet som intellektuell självständighet i sitt arbete.

Forskarutbildningen ser olika ut för olika doktorander och det innebär att man vid tidpunkten för examen måste kunna säkerhetsställa för den enskilde doktoranden att de samlade lärandeaktiviteterna lett till att examensmålen är uppfyllda. Från och med 2017 kommer vi för detta att använda en modell som bland annat används vid Karolinska Institutet (se https://internwebben.ki.se/sites/default/files/hur_malen_kan_uppnas_-_160615_0.pdf). Modellen går ut på att examensmålen listas specifikt i den individuella studieplanen. För varje examensmål ska den forskarstuderande tillsammans med handledare ange vilka lärandeaktiviteter som planeras att genomföras under kommande period och specifikt hur aktiviteterna bidrar till progression och att uppnå examensmålet. Lärandeaktiviteterna följs sedan upp vid varje tillfälle som den individuella studieplanen uppdateras. Lärandeaktiviteter som i den individuella studieplanen kan listas under målet ”värderingsförmåga och förhållningssätt” kan t.ex. vara ”Läsa kurs X i forskningsetik”, ”Utforma utkast för etikansökan för projekt X”, eller ”Delta på seminarium om forskningsetik”. Modellen möjliggör att man utifrån den individuella studieplanen vid tidpunkten för examen kan säkerhetsställa att samtliga examensmål är uppfyllda och se progressionen dit.

Arbetslivets perspektiv

Ett viktigt inslag i forskarutbildningen är doktorandernas karriärplanering. Denna karriärplanering har vid Linnéuniversitetet ofta varit av informell karaktär och främst utgjorts av samtal mellan doktorand och handledare. Som en kvalitetshöjande åtgärd kommer kontinuerliga medarbetarsamtal med institutionens doktorander att införas från våren 2017. Prefekten för institutionen ansvarar för att dessa medarbetarsamtal genomförs minst en gång per läsår.

Mot slutet studieperioden är det också centralt att dialogen mellan institutionsledning och doktorand intensifieras och att samtal sker med tätare intervall. Syftet med dessa samtal är att förbereda doktoranden för tiden efter disputation. Ska doktoranden fortsätta vara en del av forskningsmiljön vid Linnéuniversitetet? Hur skall framtida forskningsfinansiering i så fall möjliggöras? Hur kan universitet hjälpa doktorander med en fortsatt karriär utanför akademien? Här spelar arbete med alumner en viktig roll. I framtiden kommer institutionen för nationalekonomi och statistik att intensifiera kontakten med alumner. Detta är ett viktigt i doktorandernas karriärplanering.

I flera fall har doktorander i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet getts möjlighet till fortsatta akademiska karriärer genom att handledare sökt externa medel vilka kunnat användas efter doktorandperiodens slut. Inför framtiden finns planer på att inrätta en doktorandkurs med inriktning mot hur man skriver ansökningar om forskningsmedel. Tanken är att denna ska vara baserad på beprövad erfarenhet, hållas av etablerade forskare och ges i slutet av forskarutbildningen. Därigenom förbereds doktoranderna ytterligare på karriären efter disputationen.

På central nivå inhämtas uppgifter om hur doktorander uppfattar att utbildningen förbereder dem på det kommande arbetslivet via Doktorandbarometern. Doktorandbarometern genomfördes senaste gången hösten 2016.

Tidigare doktorander i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet arbetar idag såväl inom andra lärosäten som inom olika myndigheter och politiska organisationer. Detta visar på utbildningens användbarhet för såväl en fortsatt karriär inom akademien som för en karriär inom näringsliv, inom offentliga myndigheter eller inom offentlig förvaltning.

Att doktoranderna förbereds för karriären efter disputationen sker också genom att doktoranderna under hela doktorandperioden får möjlighet till olika typer av institutionstjänstgöring. Doktoranderna får möjlighet att undervisa på olika nivåer. Doktoranderna får också möjlighet till, och uppmanas att, ta del av kurser inriktade mot universitetspedagogik som finns vid Linnéuniversitetet. Att doktoranderna har pedagogisk utbildning och erfarenheter från undervisning förbättrar deras möjligheter att konkurrera om tjänster inom akademien efter disputationen.

I syfte att stärka doktorandernas möjligheter att få anställning efter disputationen kommer doktoranderna aktivt att uppmanas att skriva ett s.k. ”job market paper”. Ett ”job market paper” är den uppsats som bedöms vara mest betydelsefull i avhandlingen och används av

doktoranderna för att marknadsföra sig för potentiella arbetsgivare. I slutet av doktorandernas forskarutbildning presenteras detta papper vid olika ”job market conferences” (särskilda konferenser för nydisputerade och doktorander som snart förväntas disputeras samt potentiella arbetsgivare) vilket gör att doktoranderna synliggörs på sin framtida arbetsmarknad. Detta sätt att marknadsföra sig har blivit alltmer vanligt både nationellt och internationellt för doktorander i nationalekonomi och är numera en viktig del av processen att söka arbete efter examen. Linnéuniversitetet kommer att finansiera doktorandernas resor till ”job market conferences”.

Olika åtgärder kommer att vidtas för att stärka och utveckla kontaktytorna för doktorander vid Linnéuniversitetet som söker jobb efter examen. Från höstterminen 2017 kommer en senior forskare vid institutionen att tilldelas särskilt ansvar för att förbereda doktoranderna för arbetslivet efter disputationen. Ytterligare en åtgärd för att förbättra arbetslivets perspektiv i forskarutbildningen är att fördjupa kontakterna med Alumni. Från 2017 kommer en Alumni årligen att bjudas in till en träff med Linnéuniversitetets alumner för att dela med sig av sina erfarenheter. Under 2017 kommer även en alumnienkät att skickas ut i syfte att ta tillvara alumners erfarenheter.

Doktoranders perspektiv

Doktoranderna deltar aktivt i utvecklingen av forskarutbildningen på flera sätt. Mindre förändringar av forskarutbildningen beslutas om antingen på fakultetens Programråd för forskarutbildningen eller på institutionsmöten. I båda dessa organ finns en doktorandrepresentant. Större förändringar av forskarutbildningen sker mer sällan. För tillfället pågår dock en sådan förändring i och med en fakultetsövergripande översyn av forskarutbildningen på Ekonomihögskolan. Här finns två doktorandrepresentanter med i arbetet av forskarutbildningens förnyelse där de har stora möjligheter att påverka.

Doktoranderna har även inflytande i forskarutbildning genom att de själva väljer sitt avhandlingsämne i samråd medHandledarkollegiet. Även om doktoranderna ofta blir del av nya eller pågående forskningsprojekt har de alltså stort inflytande över i vilka forskningsprojekt de deltar.

Vad gäller beslutsprocesser som rör forskarutbildningen deltar doktoranderna bland annat genom representation i olika organ på universitets- eller fakultetsnivå, t.ex. fakultetsstyrelsen på Ekonomihögskolan. Linnéstudenterna utser representanter till alla beslutande organ.

Det finns även kommittéer/råd som har en beredande roll där doktorandrepresentanter medverkar aktivt. Ett exempel på fakultetsnivå är Programrådet för forskarutbildningen som hanterar fakultetsövergripande frågor som rör forskarutbildningen. Ett exempel på institutionsnivå är institutionsmöten för nationalekonomi/statistik där man i dagsläget hanterar frågor rörande forskarutbildningen i nationalekonomi. Här ingår samtlig personal vid institutionen samt en doktorandrepresentant. Som en kvalitetsfrämjande åtgärd kommer från vårterminen 2017 ettHandledarkollegium (ett ej beslutande organ) att införas vid institutionen för nationalekonomi och statistik.Handledarkollegiet kommer att hantera de frågor som rör forskarutbildningen i nationalekonomi. I detta kollegium kommer endast professorer, docenter och universitetslektorer att ingå samt en doktorandrepresentant.Handledarkollegiet leds av den programansvarige för forskarutbildningen och är direkt underställt Prefekten för institutionen.

En rad faktorer syftar till främja doktorandernas fysiska och psykosociala arbetsmiljö. I samband med den pågående översynen av forskarutbildningen på fakulteten har man betonat att samhörighet mellan doktorander oavsett ämne är viktigt för att de forskarstuderande ska trivas samt att ett nätverk kring doktoranden av andra doktorander är viktigt för kvaliteten i forskarutbildningen. En konstant volym på minst 40 doktorander på fakulteten föreslås. Man föreslår också gemensam antagning vid ett och samma tillfälle oavsett ämne av ca 10 doktorander. Av dessa är ambitionen att minst två doktorander ska antas samtidigt inom nationalekonomi. Detta säkerställer också att det i forskningsmiljön inom nationalekonomi finns doktorander som befinner sig i olika faser av sin utbildning. Det faktum att doktoranderna genomför sina kurser inom det etablerade Swegpec-nätverket bidrar också till att de blir del av ett fungerande doktorandnätverk redan från starten på sin utbildning.

Syftet med doktorandbarometern som genomförs vid Linnéuniversitetets knyter också an till den fysiska och psykosociala arbetsmiljön. Denna undersökning har genomförts vid två tillfällen tidigare (vid dåvarande Växjö universitet). Studiens övergripande syfte är att få en bild av doktorandernas vardag vid universitetet, vilket bland annat inbegriper frågeområden som berör handledning, avhandlingen, institutionstjänstgöring och forskarutbildningsmiljön men även hur man betraktar sin framtida karriär, arbetsmarknaden och Linnéuniversitetet som sådant.

En annan faktor som bidrar till en god arbetsmiljö är att doktorander som antas redan från starten får tillgång till en arbetsplats vid institutionen för nationalekonomi och statistik vid Linnéuniversitetets campus i Växjö. Fysiskt sitter doktoranderna i samma miljö som de seniora forskarna vid institutionen. Initialt har doktoranderna sina arbetsplatser i gemensamma rum. Oftast delar tre eller fyra doktorander på ett arbetsrum. Mot slutfasen i utbildningen får doktoranderna i allmänhet, om de önskar, tillgång till ett eget arbetsrum.

Den psykosociala arbetsmiljön kan även påverkas av könsfördelningen bland doktoranderna och huruvida de har svensk eller utländsk bakgrund. Vid antagning av doktorander till forskarutbildningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet beaktas en jämn könsfördelning. Vidare finns en uttalad ambition att såväl doktorander med grundexamen från svenska från utländska universitet ska antas till utbildningen. För de doktorander som kommer från utländska lärosäten erbjuds utbildningar i svenska. Vid den seminarieserie som hålls vid institutionen ges dock seminarierna genomgående på engelska varför doktoranderna omgående kan delta i institutionens seminarier.

När det gäller att samla in doktoranders och alumners synpunkter på forskarutbildningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet och använda dessa har det funnits brister. Svaren för respondenterna i nationalekonomi på Doktorandbarometern har inte redovisats separat på grund av att de varit för få och därför inte kunnat analyseras. Vidare har alumners synpunkter inte samlats in systematiskt. För att åtgärda denna brist kommer under 2017 en ny enkät utformas och riktas specifikt till doktoranderna och alumnerna i nationalekonomi. Som ett första steg har en lista upprättats över alumner med doktorsexamen från de senaste fem åren. Ett frågeformulär kommer att skickas till dem och nuvarande doktorander och svaren kommer att analyseras och diskuteras på ett av Handledarkollegiets möten i slutet av 2017. Därefter kommer återkoppling ske samt lämpliga åtgärder vidtagas om brister upptäcks. Denna enkät kommer därefter att genomföras regelbundet.

Jämställdhetsperspektiv

Vid Linnéuniversitetet har arbetet med jämställdhet, mångfald, jämlikhet, tillgänglighet och likabehandling integrerats till en helhet under begreppet lika villkor. Av Plan för lika villkor 2016 framgår att jämställdhetsindikatorer ska tas fram. Resultat från uppföljningar utifrån jämställdhetsindikatorer ska användas i berednings- och beslutsprocesser (<https://lnu.se/contentassets/cabbc2eb97784848874804d12aa34318/plan-for-lika-villkor-2016.pdf>)

Jämställdhetsperspektivet integreras på olika sätt i forskarutbildningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet. Ett sätt är genom den forskning som bedrivs inom *Linnaeus University Centre for Discrimination and Integration Studies* där könsdiskriminering och skillnader mellan män och kvinnor på arbetsmarknaden vad gäller inkomster och sysselsättning studeras. Forskning på detta tema behandlas återkommande vid olika seminarier. Flera avhandlingar har även innehållit uppsatser som behandlat detta tema.

Ett annat sätt är genom att eftersträva en jämn könsfördelning både bland doktorander och handledare. Vid antagning till forskarutbildningen eftersträvas jämn könsfördelning bland de doktorander som antas. I gruppen handledare är majoriteten män. När doktoranders handledare utses är ambitionen en jämn könsfördelning (handledare/biträdande handledare). I praktiken är detta svårt att uppnå då det enbart finns en kvinnlig docent vid institutionen. Dock pågår ett systematiskt arbete för att öka andelen kvinnliga professorer och docenter i ämnet nationalekonomi vid Linnéuniversitetet. Det åtgärdsprogram som Linnéuniversitetets ledning beslutat om i syfte att få kvinnliga forskare att meritera sig till professorer innebär att kvinnliga forskare kan få bl a mentorsstöd och extra forskningstid som stöd i sina karriärer (<https://lnu.se/contentassets/20c36a23edb943c38f27e1869f59ad66/rb58-atgardsprogram-for-att-oka-andelen-kvinnliga-professorer.pdf>).

Även andra insatser har genomförts för att skapa en jämnare könsfördelning bland handledare. En strategisk satsning från Linnéuniversitetets ledning år 2014 möjliggjorde anställning av två etablerade kvinnliga forskare som gästprofessorer på deltid vid institutionen, en från Uppsala universitet och en från Stockholms universitet, som båda är anställda vid Linnéuniversitet på 20 procent av heltid fram till och med 2017. Även om de hittills inte handlett några doktorander har handledarresurserna stärkts och könssammansättningen bland de potentiella handledarna blivit mer jämn som ett resultat av detta. Båda forskare deltar aktivt i forskningsmiljön, bl.a. genom att delta på seminarier vilka är integrerade i forskarutbildningen.

En annan åtgärd för att uppnå jämn könsfördelning bland personalen vid institutionen är att underrepresenterat kön prioriteras vid tjänstetillsättningar på olika nivåer (universitetslektor, professor, doktorand).

Det anges även i Linnéuniversitetets lokala regler att man ska eftersträva en jämn könssammansättning i betygsnämnder.

Till sist bör nämnas att alla doktorander som antas till forskarutbildningen i nationalekonomi vid Linnéuniversitetet är finansierade av fakultetsmedel. Inga doktorander som antas finansieras av stipendier. Detta gör att doktorander som anställs vid Linnéuniversitetet är

berättigade till ersättning från sjukförsäkring och föräldraförsäkring. Detta är viktigt ur ett jämställdhetsperspektiv.